

Databázové systémy a SQL

Daniel Klimeš

Daniel Klimeš

- Vzdělání: Obecná biologie
- PGS: onkologie
- Specializace: klinické databáze
- Databáze ORACLE

- klimes@iba.muni.cz
- Kotlářská 2, budova 11

Každé pondělí od 16:00 – do 17:40

Teoretická přednáška → navazující praktické cvičení

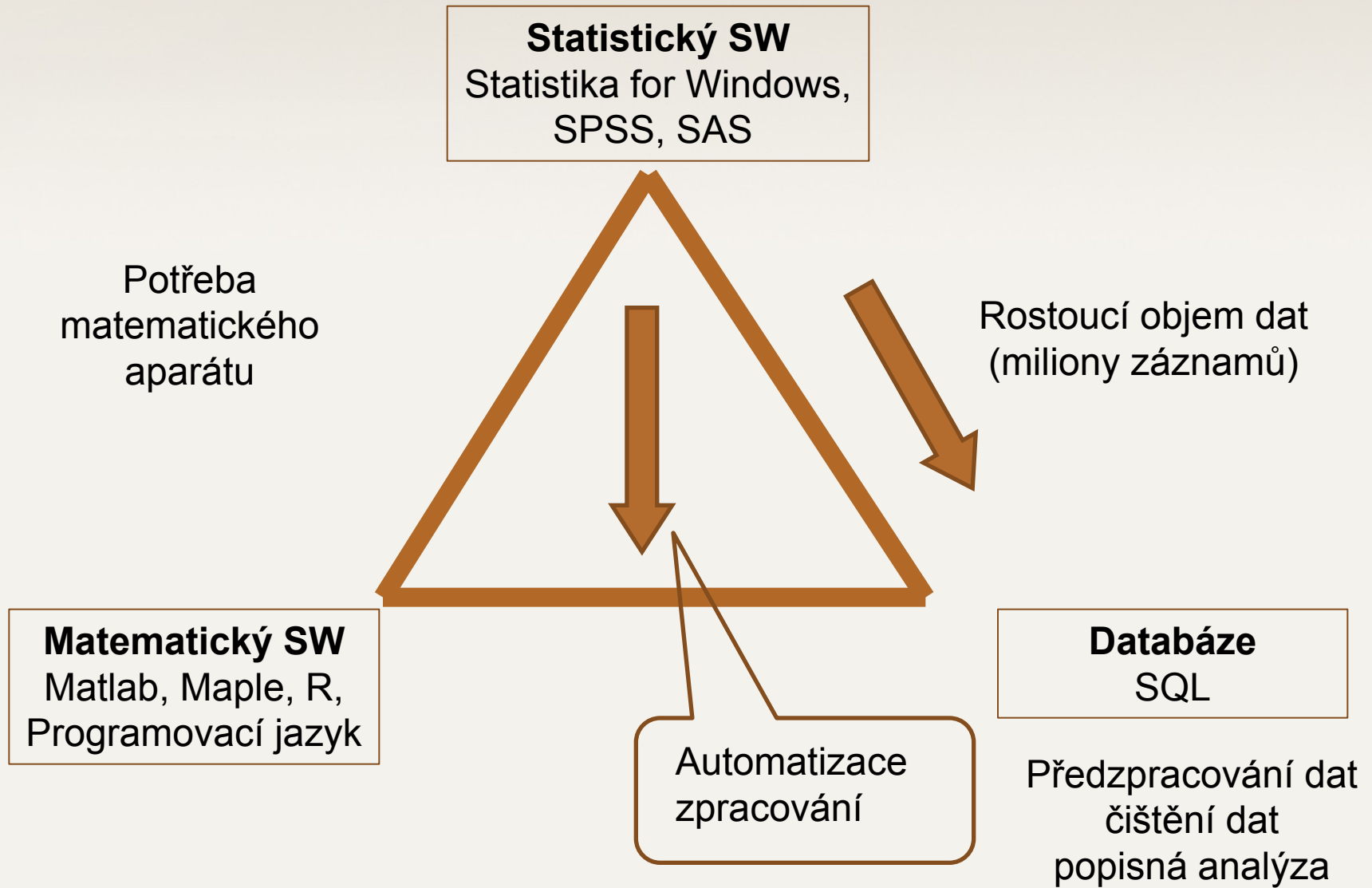
Praktická část : databáze ORACLE 11g

Domácí cvičení: PostgreSQL

Zakončení: zápočet – domácí úkol

zkouška – praktický test, pomůcky bez omezení, časový limit

Význam databáze pro analytika

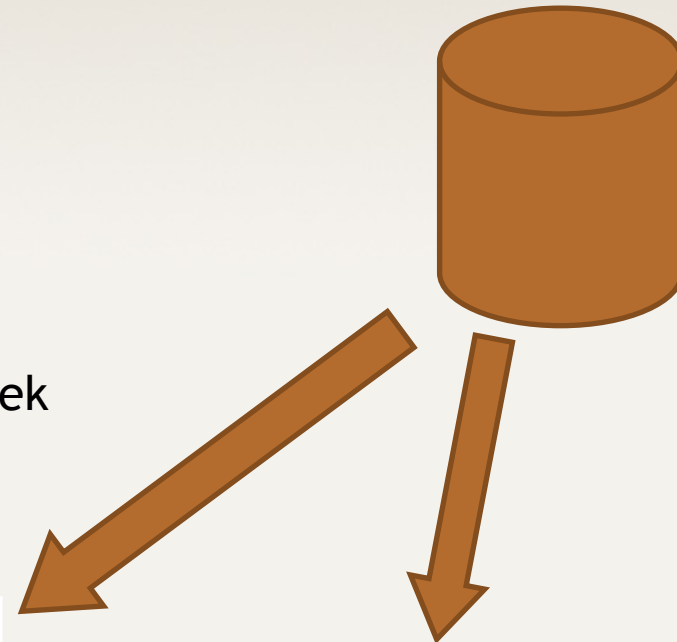
Relační databáze

Základ: tabulka

sloupec = atribut/parametr

řádek = popsáný objekt

Databáze = systém provázaných tabulek

ID pacienta	Jmeno	Prijmeni
1	Jan	Novák
2	Jana	Nová
3	Karel	Starý

ID pacienta	Datum vysetreni	Vysledek vysetreni
1	12.1.2011	39,5
1	15.3.2011	36,8
2	2.2.2011	37,5

Dle dostupnosti

Komerční

ORACLE - databáze*
MS SQL server*
DB2
MS ACCESS
FOX PRO

Freeware

MySQL
PostgreSQL
Firebird

* Okleštěné verze jsou k dispozici zdarma

Dle počtu uživatelů

Jednouživatelské

MS ACCESS
FOX PRO

Víceuživatelské

ORACLE
MS SQL
DB2
MySQL
PostgreSQL
Firebird

Definovaná struktura, do které se vkládají záznamy

Definují se sloupce

jméno

datový typ

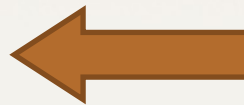
text

číslo

datum

BLOB

doplňující vlastnosti

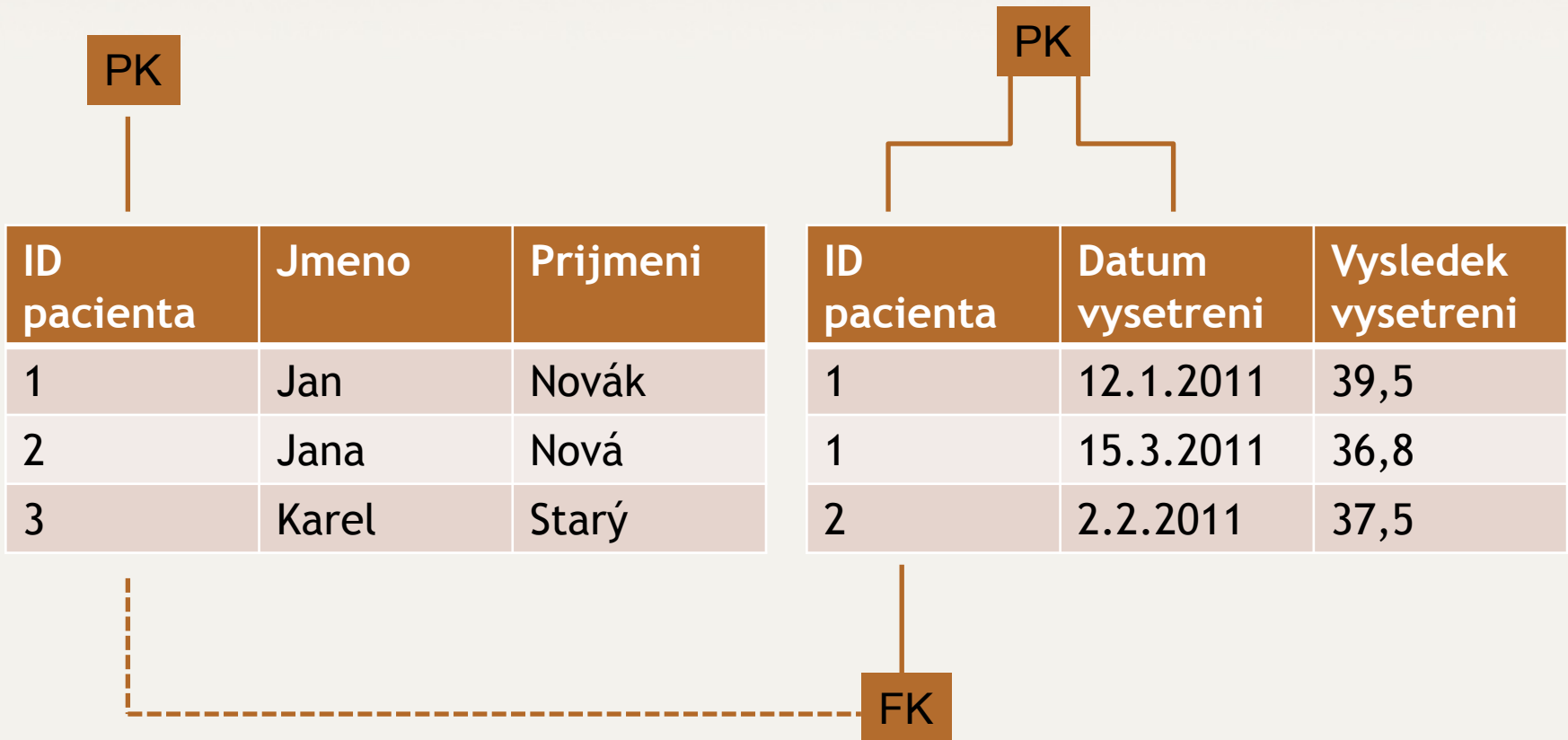

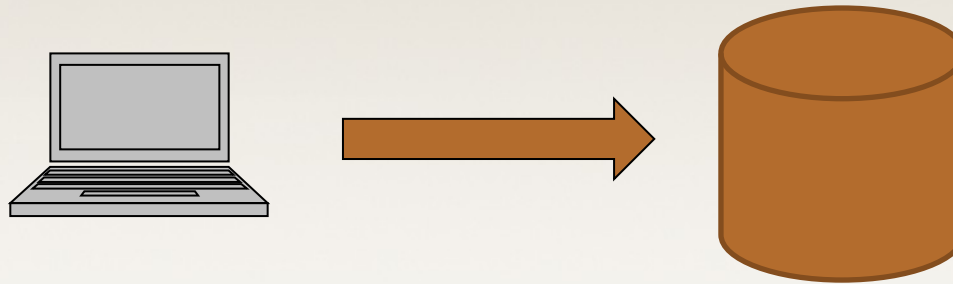
ID pacienta	Datum vyšetření	Vysledek vyšetření
1	12.1.2011	39,5
1	15.3.2011	36,8
2	2.2.2011	37,5

Vybrané sloupce se označují jako klíče (keys)

Primární klíč (primary key - PK)- 1 až n sloupců jednoznačně identifikující řádek

Cizí klíč (foreign key - FK) - identifikuje nadřazený řádek v rodičovské tabulce

Klient = SW umožňující ověření uživatele a spuštění řídicích příkazů

Řídicí příkazy = Structured Query Language - SQL

- DDL - vytváření, změna, rušení objektů (tabulka, index, pohled, ...)
 - CREATE / ALTER / DROP
- DML
 - SELECT - získávání dat z databáze
 - INSERT - vkládání dat do databáze
 - DELETE - mazání dat v databázi
 - UPDATE - změna/aktualizace dat
- transakční příkazy
 - COMMIT - potvrzení transakce
 - ROLLBACK - odvolání transakce

Klient

sqlplus - textový
SQLDeveloper - grafický

Identifikace ORACLE databáze

IP adresa + SID nebo síťový alias (network alias)

Network alias musí být definován na klientském počítači:

TNS (Transparent Network Substrate)

přístupné databáze jsou definované v lokálním souboru tnsnames.ora
../network/Admin

SID = identifikace instance databáze na serveru

SQL developer - připojení

New / Select Database Connection

Connection Name	Connection Details
ord	klimes@//147.251....
ordscr	klimes@//147.251....
SYS	SYS@//147.251.26...

Connection Name: ord
Username: student
Password:
 Save Password

Oracle Access

Role: default
Connection Type: Basic
OS Authentication
Kerberos Authentication
Proxy Connection

Hostname: 147.251.26.130
Port: 1521
 SID: ord
 Service name

Status :

Nápověda Save Clear Test Connect Zrušit

Role: default
Connection Type: TNS
OS Authentication
Kerberos Authentication
Proxy Connection

Network Alias: ORCL
 Connect Identifier

Status :

Nápověda Save Clear Test Connect Zrušit

Připojení k databázi

příkazová řádka - cmd

```
sqlplus login@network_alias
```

```
sqlplus student@TESTORCL
```

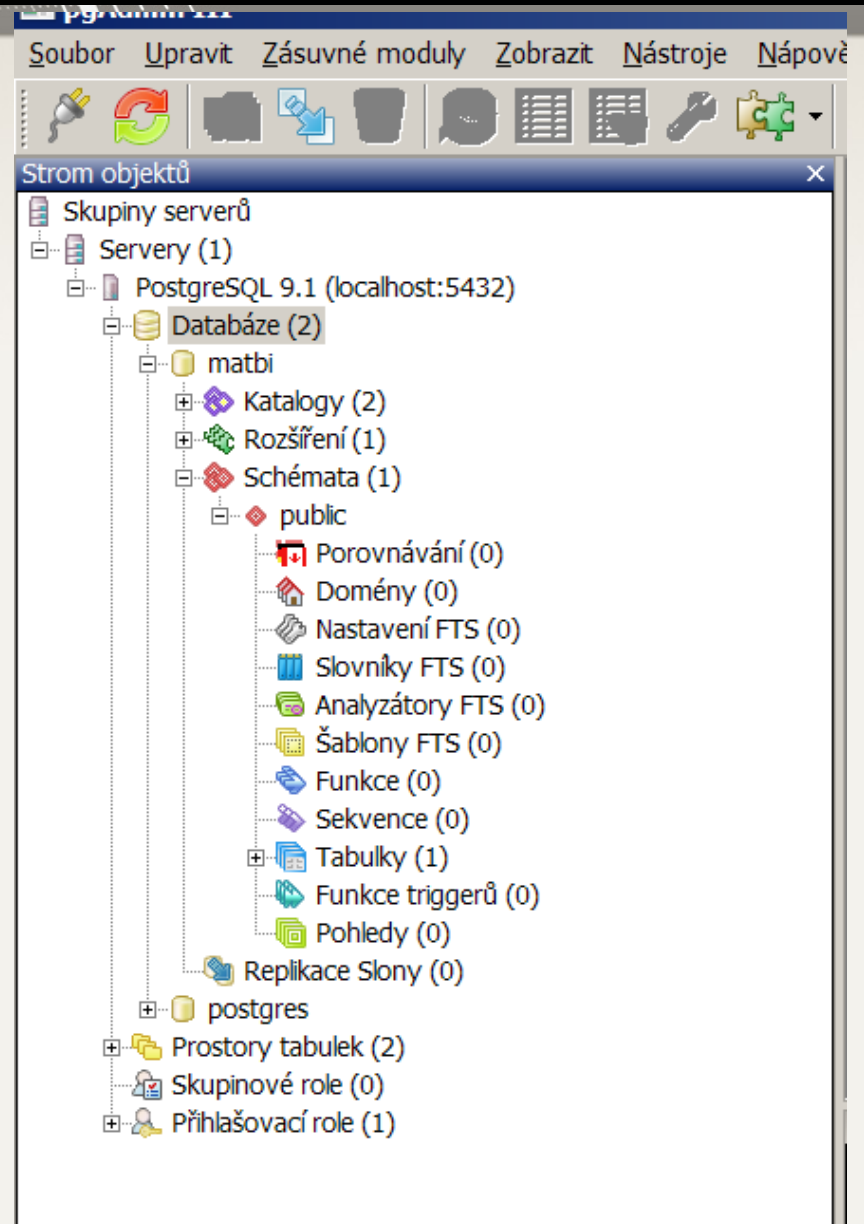
Varianta s přímým zadáním hesla:

```
sqlplus login/heslo@network_alias  
student/DBM753
```

Klient

- pgAdmin
- Přihlášení k serveru
- Nová databáze - matbi
- Schémata – public

- psql
- ve Windows nutné nastavení jazykové sady a fontu

SQL jazyk

- case insensitive
- různá rozšíření v jednotlivých DB produktech
- klíčová slova – pro názornost VELKÝM písmem
- názvy objektů (tabulek, sloupců)
 - pouze alfanumerické znaky
 - první znak písmeno
 - omezená délka (ORACLE 32 znaků)
- operátory
- funkce
- SQL příkazy – ve skriptu ukončeny defaultně středníkem (;)
- komentáře odděleny - - nebo v bloku /* komentar */

SELECT * FROM tabulka; -- všechny řádky i sloupce tabulky

/* vybrané sloupce, všechny řádky */

SELECT sloupec1, sloupec2, sloupec1 + sloupec2 AS soucet FROM tabulka;

/* všechny sloupce, vybrané řádky */

SELECT * FROM tabulka

WHERE sloupec1 = 1 AND sloupec2 > 10 AND sloupec3 < sloupec 4

--Sumární výstupy

SELECT COUNT(*) FROM tabulka -- počet řádků v tabulce

-- Agregáční funkce

SELECT SUM(sloupec1), AVG(sloupec2), MIN(sloupec3), MAX(sloupec4)
FROM tabulka

SELECT COUNT(*), sloupec1 FROM tabulka - nelze

Tabulka **STUDIES**

- Kolik má sloupců?
- Kolik má řádků?
- Minimum, maximum a průměrná hodnota sloupce *study_id*?
- Minimum, maximum hodnota sloupce *study_name*
pouze řádky *is_active*= 1 ?
- Výpis sloupců *study_name*, *description*, všechny řádky, dle abecedy
podle *study_name*

Seskupení položek

```
SELECT sloupec, count(*), MAX(sloupec2), MIN(sloupec2) FROM tabulka
GROUP BY sloupec;
```

```
SELECT sloupec, count(*), MAX(sloupec2), MIN(sloupec2) FROM tabulka
WHERE sloupec2 > 1 and ...
GROUP BY sloupec;
```

```
SELECT sloupec, count(*), MAX(sloupec2), MIN(sloupec2) FROM tabulka
GROUP BY sloupec
HAVING count(*) > 1
```

Výpis počtu studií pro jednotlivé verze trialdb → 2 sloupce

trialdbversion, počet řádků

To samé pouze pro ***is_active*** = 1

Výpis ***principle_investigator***, kteří mají na starosti více jak 5 aktivních studií
principle_ivestigator, počet studií

Vytvoření tabulky (ORACLE)

- DDL příkazem
- v grafickém prostředí

CREATE TABLE *jmeno*

```
(
  text          VARCHAR2(200),
  cislo         NUMBER(9,1),
  datum        DATE
);
```

PostgreSQL

CREATE TABLE jmeno

```
(
  text Varchar(200),
  cislo Numeric(5,2),
  datum Timestamp
);
```

jmeno = do 30 znaků (písmena, čísla, podtržítka) bez mezer, začíná písmenem
Řádkování příkazu – nepovinné, pouze pro lepší čitelnost

```
INSERT INTO tabulka (sloupec1, sloupec2, sloupec3)
VALUES (cislo, 'text', TO_DATE ('datum', 'dd.mm.yyyy'));
```

```
INSERT INTO jmeno (CISLO, TEXT, DATUM)
VALUES (2.3,'testovací řetězec', TO_DATE ('05.03.2011','dd.mm.yyyy'));
```

```
INSERT INTO tabulka (sloupec1, sloupec2, sloupec3)
SELECT sloupec1,sloupec2, sloupec3 FROM tabulka2;
```

```
INSERT INTO jmeno (cislo, text)
SELECT study_id, text FROM studies
WHERE is_active = 2;
```

```
INSERT INTO jmeno (cislo, text)
SELECT MAX(study_id), principal_investigator FROM studies
GROUP BY principal_investigator
```

```
UPDATE tabulka SET sloupec = hodnota;
UPDATE jmeno SET cislo = cislo+1;
```

```
UPDATE tabulka SET sloupec = hodnota WHERE sloupec2 = hodnota;
UPDATE jmeno SET datum = SYSDATE WHERE text = 'Klimeš';
```

```
DELETE FROM tabulka;
DELETE FROM jmeno;
```

```
DELETE FROM tabulka WHERE ...;
DELETE FROM jmeno WHERE cislo > 5;
```

TRANSAKCE = sada DML příkazů – všechny nebo žádný

Transakci zahajuje první příkaz

Ukončení transakce

COMMIT; = potvrzení změn (DDL příkazy => automatický commit)

ROLLBACK; = zrušení změn

Nepotvrzené transakce nevidí ostatní, brání provedení změn jiných uživatelů
(zamykání sloupců, řádků, tabulek)

Co nejkratší transakce!

- Nainstalovat PostgreSQL
- Vytvořit databázi matbi
- Vytvořit tabulku student se sloupci
 - jmeno, prijmeni, datum_narozeni, rok_prijeti
- Vložit řádek se svým jménem
- Pomocí update prohodíte jméno a příjmení

Příště není přednáška